

ARRAN DE TERRA

ISABEL BANAL

AMB LES OBRES CONVIDADES

D'IGNASI ABALLÍ / HELENA ALMEIDA / ROSA AMORÓS

ESTEVE BANAL / ESTER BAULIDA / JOAN BROSSA

CABELLO-CARCELLER / JORDI CANUDAS / ELENA CARBONELL

ESTHER FERRER / RAMON GUILLEN-BALMES / GUERRILLA GIRLS

EVA LOOTZ / CORI MERCADÉ / FINA MIRALLES

PERE NOGUERA / PEREJAUME / CARMÉ SANGLAS

SUSANA SOLANO I UNA PETITA MOSTRA DE CULTURA POPULAR

(RAJOLES D'OFICIS I FIGURES DE PESSEBRE).

MIRAR DE PROP

Glòria Picazo

Voldria iniciar aquesta presentació de la mostra "Arran de terra" d'Isabel Banal agafant en préstec la idea de l'escriptora coreana Han Kang amb què inicia el seu llibre "Blanc". Un dia l'autora decidí escriure sobre coses blanques i, per començar, davant de la pàgina en blanc, el primer que va fer fou una senzilla llista, on inclogué la neu, l'arròs, la sal, el full en blanc... I és precisament amb un full en blanc semblant que iniciem la llista de coses blanques que han estat un dels eixos vertebradors del treball d'Isabel Banal: el llenç, la taula, la llibreta, el pigment, els plats de porcellana, les figuretes de guix, els xais del pessebre... Un blanc a mig camí entre una aproximació sensible, fràgil, discreta, fins i tot silenciosa, i un blanc lògic, serialitzat, geomètric, recurrent, fins i tot matemàtic, si ho observem des de l'òptica analítica del filòsof Ludwig Wittgenstein i les seves "Observacions sobre el color". Un blanc que té poc a veure amb els atributs tradicionals atorgats a aquest color —puresa, netedat, innocència, bondat— sinó que, en el seu cas, és més un blanc destil·lat d'una sèrie de temes cabdals en el seu treball: la natura, el paisatge, la cultura popular, el pas del temps, el jo (dona). Seria com un destil·lat de terra que perd tota aparença original de color i textura però manté intactes l'aroma i el sabor de la terra.

Al mateix temps hi ha un cert ressò de cultura oriental, uns patrons mínims

d'intervenció, una atenció en el detall més ínfim, una aproximació a la natura amb absolut respecte i, planejant per damunt de tota intervenció seva, el rebuig rotund a qualsevol indici d'espectacularitat. I en aquest sentit, no hi podem reconèixer trets comuns amb aquest haiku de Basho?

És la meva vida viatgera
llaurar, anant i venint
una parcel·la

L'exposició no només reuneix un bon nombre d'obres que posen especial èmfasi en els temes citats, sinó que a més l'artista ha volgut "convidar" obres d'altres artistes perquè l'acompanyin en el seu projecte. Es tracta, si més no, d'una evidència, però que tot sovint no es manifesta. Cap trajectòria artística es construeix en aïllament absolut, sinó que es basteix a base de trobades reals o imaginades, d'afectes viscuts, d'afinitats compartides, tant personals com professionals. Per aquest motiu, el projecte d'exposició individual s'acompanya d'unes constel·lacions d'obres convidades que ajudaran a visualitzar l'univers personal i professional que s'ha anat configurant al llarg de la seva trajectòria.

Per tancar aquesta introducció, val la pena recórrer a dos grans creadors de la cultura catalana que de ben segur podem reconèixer com una latència subtil en el treball d'Isabel Banal. Moltes de les seves propostes em fan pensar en Joan Miró, quan afirmava "jo treballa com un jardiner", o quan confessava que l'energia per pintar l'aconseguia aferrant els peus a terra. I també en J.V. Foix i els seus "poemes de pedra", realitzats gràcies a les troballes naturals, tot caminant pel Cap de Creus. Dos nous possibles convidats a una trobada imaginària.

EL PERÍODE SENSIBLE ENVERS ELS OBJECTES PETITS

Beatriz Alonso

Maria Montessori assenyala l'existència de períodes sensibles en la infància, en referència a aquells moments especialment favorables per a l'aprenentatge que requereixen una observació i una presència atentes, conscients i dedicades. Des del naixement i fins als sis anys es donen, segons la metgessa i pedagoga, aquests períodes orientats al desenvolupament de diferents capacitats com el llenguatge, el moviment, les habilitats socials, els sentits, l'ordre o l'interès envers els objectes petits. Qui hagi compartit espai i temps amb la primera infància reconeixerà, fins i tot de manera intuïtiva, l'existència d'aquestes finestres obsessives i fascinants, propícies per a la concentració, la repetició i l'entusiasme per una activitat concreta, l'acompanyament de la qual demana un temps aliè a la productivitat obstinada a colonitzar els cossos i les criances avui en dia.

L'aprenentatge adquirit de manera natural, serena i plaent s'adhereix al cos i a la vida, travessa la carn i perdura; d'aquí la joia quan trobem en el fer artístic la persistència d'aquella observació minuciosa que requereixen la pedra, la fulla, la molla, el gra, la corda o l'insecte, i la reivindicació de la pausa i el temps lent que precisa l'ordenació d'allò petit en la reelaboració del món i els seus elements. Isabel Banal s'instal·la en aquesta pràctica dilatada des de la

consciència plena dels seus orígens, amb una trajectòria que abasta gairebé quatre dècades i que ha esdevingut en paral·lel a la seva tasca docent. «Soc lenta produint», em va confessar en la nostra primera conversa, en la que vam parlar de la seva fascinació per la miniatura, del seu origen rural o de la seva ascendència pagesa. La connexió va ser directa.

De petita, es va sentir atreta pel pessebre i la seva escala manejable, a la mida de les mans menudes, imaginatives i curioses, i ha mantingut fins al present la curiositat per aquest mini món capaç de representar i contenir alguns aspectes psicològics i materials de la nostra idiosincràsia cultural. Un món que, com una maqueta o un joc de blocs de construcció, està a l'abast d'allò que som capaços de manipular i transformar amb enginy, ja sigui a terra, damunt d'un moble o d'una taula, i que no per modest resulta menys important. A l'artista li interessa moure's entre diferents escales, encara que sol mantenir-se en una que pot assolir, a la mida del seu cos, defensant una posició que és humil i honesta. Apostar per allò petit comporta generositat i valentia en un present desbordat d'incertesa i amb una gestió de la quotidianitat sovint sobredimensionada. L'art aquí és poderós.

En l'univers que ens proposa Isabel, els elements naturals i els objectes

domèstics produïts industrialment conviuen de manera precària i inestable, creant situacions suspeses en l'espai i el temps de l'exposició. En totes les obres presents en aquesta exposició, l'artista aposta pel terra com un espai digne, horitzontal, arrelat i generós, tant amb el terreny que s'habita i del que es prové com amb aquells i aquelles amb qui es comparteix el camí. Instal·lar-se a terra evoca la terra i el seu territori d'origen, a la comarca de la Garrotxa (Girona), des d'una postura d'agraïment i reconeixement, però sense excessius romanticismes. En obres primerenques, com ara s. t. (1987), la terra apareix nua i sense floritures, en un diàleg o conversa sense paraules entre aquest element essencial i el llenç en blanc. El color blanc és, de fet, una de les constants que recorren l'obra de l'artista, la predominança del qual no exclou una paleta rica en intensitats i matisos, a través de l'ús d'una gran diversitat de materials. La tela en blanc també és protagonista a Vora de riu (1995), en contrast amb unes roques que delimiten l'escena cap a la qual es dirigeix un ramat d'ovelles deleroses de conquerir un nou espai des d'on poder seguir contant, evocant.

El terra no es presenta com un límit, ja que a sota hi existeix tot un submón exuberant i complex de vida natural i industrial, un substrat per a la imaginació que no és visible a simple vista per a l'ull humà i que fa trontollar l'antropocentrisme com a referència universal. Els peus no marquen un final, sinó una continuació cap a altres mons necessaris i urgents en temps de desarrelament com els actuals. A Intentos II (2019), els

peus de l'artista serveixen de suport, d'estructura d'enginyeria corporal, a un modest pont deslocalitzat del paisatge nadalenc per al qual va ser produït, mentre que a Pedregós (2019), aquests mateixos peus transiten entre una multitud de petits contenidors destinats a portar els nostres estris amb nosaltres: bosses de mà, bosses, cistells, motxilles o maletes, replicats en miniatura. Aquestes bosses, com les novel·les d'Ursula K. Le Guin, se'ns presenten «plenes de començaments sense fi, d'iniciacions, de pèrdues, de transformacions i traduccions, molts més trucs que conflictes, molts menys triomfs que trampes i deliris (...)». El viatge s'entén aquí com l'inici d'una història que no sempre és lineal, amable, previsible o orientada a un desenllaç, sinó que es construeix a partir de les vivències quotidianes, de vegades senzilles, i de les complexitats que habitem i que ens habiten.

En el treball d'Isabel Banal, el trànsit pot iniciar-se amb la recol·lecció d'unes branquetes de farigola durant una passejada pel camp, amb la troballa més o menys atzarosa amb les restes de llapis gastats, amb una passejada pel mercat i l'observació precisa dels carrets de la compra, o amb els records vívids d'una estada en una ciutat, materialitzats en un saler i un pebrer amb forma de monuments reconeixibles. L'artista selecciona fragments de la realitat, de vegades anodins o imperceptibles, però amb el seu ús i la seva pròpia història per explicar, i els trasllada a un pla d'imaginació que els torna a ancorar a un cos que posseeix el relat, el record i també l'oblit.

Inauguració dissabte 31 de gener a les 12.00 h a ACVIC.

ACVIC Centre d'Arts Contemporànies

Sant Francesc 1, Vic

Tel +34 93 885 37 04 • www.acvic.org • info@acvic.org

Horari expositiu: de dimarts a divendres de 10.00 a 13.00 h i de 17.00 a 19.00 h

Dissabtes d'11.00 a 14.00 h i de 17.00 a 19.00 h

Festius tancat.

Segueix-nos a

[Facebook](#) • [Instagram](#) • [X](#) • [Youtube](#)

Per a més informació:

Exposició paral·lela

Isabel Banal. Edicions d'artista.

31 / 01 — 13 / 03 / 26

Biblioteca Pilarin Bayés

De dilluns a divendres de 9.30 a 20.00 h

Dissabtes de 10.00 a 14.00 h i de 16.00 a 19.00 h

Organitza:

Ajuntament de Vic

Generalitat
de Catalunya

Associació per a les
Arts Contemporànies

Col·labora:

Ajuntament de
Sabadell

Museu d'Art
de Sabadell

Biblioteca
Pilarin Bayés

CAL CEGO
Col·lecció d'Art Contemporani

INSTRUMENTS DE LLANMA
Vic a Vic

Fundació Suñol

IVAM

MUSEU
D'ART CONTEMPORANI
DE BARCELONA

MEV
MUSEU D'ART
MEDIÉVAL